

**Informacja z posiedzenia
Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży
w dniu 13 lutego 2020 r.**

W dniu 13 lutego 2020 r. w Sali Kolumnowej odbyło się posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, podczas którego Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedstawił informację na temat planowanych działań w zakresie nauki i szkolnictwa wyższego oraz kierunków i priorytetów na obecną kadencję.

Minister omówił trzy priorytety, które już są lub będą realizowane w obecnej kadencji:

1. monitorowanie efektów wdrażania ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Ustawy 2.0) - ministerstwo prowadzi działania wspierających dla uczelni w zakresie wprowadzania wewnętrznych aktów prawnych (Statut, Regulamin pracy, Regulamin organizacyjny, Regulamin wynagradzania) i kontynuowanie dialogu ze środowiskiem akademickim. W tym punkcie przedstawił krótko proces rozstrzygnięcia konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza. Wyłoniono 10 uczelni badawczych, wnioski były oceniane przez ekspertów międzynarodowych. Eksperci zwrócili uwagę na trzy słabości polskiego systemu szkolnictwa wyższego: niewydolny tryb zarządzania uczelniami (tryb kolegialny jest zdaniem ekspertów przeszkodą w efektywnym zarządzaniu uczelnią), trudna ścieżka kariery młodych naukowców poprzez istnienie habilitacji, nadmierne rozproszenie potencjału polskich uczelni.
2. reforma Polskiej Akademii Nauk – prace nad ustawą o PAN będą prowadzone w podobnej konwencji jak to było w przypadku Ustawy 2.0, czyli będą szerokie konsultacje z środowiskiem PAN, ale także uczelni.
3. Zwiększenie (potrojenie) udziału polskich naukowców w programach międzynarodowych – w tym w programie unijnym „Horyzont Europa”. Ministerstwo przygotowuje w tym zakresie pakiet motywacyjny dla uczelni i naukowców oraz rozwiązania wspierające proces aplikowania (system premiowania za aplikowanie o granty), a także rozwiązania problemu wynagradzania polskich naukowców uczestniczących w tych programach. Minister ma zamiar wprowadzić zasadę „milion za milion”, co oznacza, że jeśli beneficjent otrzyma grant na milion złotych, również milion złotych otrzyma dofinansowania z ministerstwa.

Minister wspomniał także, że ministerstwo przygotowuje nowelizację ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Zwrócił uwagę na prowadzenie działań popularyzujących naukę – we współpracy z Centrum Nauki Kopernik – poprzez np. tworzenie w mniejszych ośrodkach sieci centrów nauki. Minister poinformował też o przygotowywanej i będącej obecnie w procesie konsultacji nowelizacji ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w zakresie wolności prowadzenia badań naukowych.

W dyskusji i pytaniach poruszano m.in. kwestie: udziału polskich naukowców w programach i projektach międzynarodowych oraz działań na rzecz zwiększenia

naszego uczestnictwa, modelu i kierunków reformy PAN (w roku 2019 minimalne wynagrodzenia zasadnicze pracowników naukowych PAN zostały zrównane z tymi obowiązującymi w uczelniach), rozwiązań wspierających wprowadzanie do gospodarki wyników badań naukowych, systemu ewaluacji i parametryzacji uczelni i jednostek naukowych oraz kryteriów zastosowanych w tej ocenie, wsparcia dla uczelni regionalnych, których status obniżył się w wyniku parametryzacji, zwiększenia wynagrodzenia doktorantów, którzy nie studiują w Szkołach Doktorskich, zwiększenia wynagrodzenia nauczycieli akademickich, w tym minimalnego wynagrodzenia zasadniczego profesora (względem, którego kształtowane są wynagrodzenia pracowników na innych stanowiskach), w kontekście wzrostu od 1 stycznia br. minimalnej płacy do kwoty 2600 zł.

W dyskusji podjęto również problem blokowania awansu stanowiskowego doktorów habilitowanych oraz konieczności uniezależnienia polskiej nauki od zagranicznych korporacji wydawniczych, w szczególności Elsevier, poprzez stworzenie narodowej otwartej platformy publikacji naukowych.

W posiedzeniu oprócz Ministra Jarosława Gowina uczestniczyli: prof. Wojciech Maksymowicz - sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Anna Budzanowska - podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Marcin Czaja - dyrektor Departamentu Szkolnictwa Wyższego oraz Piotr Dardziński - prezes Sieci Badawczej Łukasiewicz. KRASP reprezentował przewodniczący – prof. Jan Szmidt, a Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego – wiceprzewodniczący prof. Wiesław Banyś. Radę Szkolnictwa Wyższego i Nauki ZNP reprezentował Janusz Rak. Krajową Sekcję Nauki NSZZ „Solidarność” reprezentowali wiceprzewodniczący: Maria Sapor i Marek Kisilowski.

Przygotowali: M. Sapor, M. Kisilowski